

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-4-101 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-11/204-88
Karar Tarihi : 20.03.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Çiğdem TUNÇEL, Tuğba YILMAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : H.S.M MERSAN Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Prof. Dr. Arif ESİN
Teşvikiye Maçka Caddesi Narmanlı Palas No:24/31 Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : -Mercedes Benz Türk A.Ş.
Akçaburgaz Mah. Mercedes Cad. No:2 Esenyurt/İstanbul
-Mengerler Ticaret Türk A.Ş.
Davutpaşa Yılanlı Ayazma Sok. No:12 Topkapı/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Mengerler Ticaret Türk A.Ş.'nin, tedarikçisi Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin talimatı ve işbirliğiyle, özel servislerin garanti kapsamındaki araçlara hizmet sunumunu engellemek suretiyle ve Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin yetkili servislerinin özel servislere yedek parça satışını yasaklamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'a ve 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı hareket ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Mercedes-Benz Türk A.Ş. yetkili servisi olan Mengerler Ticaret Türk A.Ş.'nin, tedarikçisi Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin talimatı ve işbirliğiyle, özel servislerin garanti kapsamındaki araçlara hizmet sunumunu engellemek ve Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin yetkili servislerinin özel servislere yedek parça satışını yasaklamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a ve 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı hareket ettiği iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 15.11.2013 tarih ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 02.12.2013 tarih ve 2013-4-101/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 19.12.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 13-71/982-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 10.3.2014 tarih ve 2013-4-101/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak Mercedes Benz Türk A.Ş. (MERCEDES) ve Mengerler Ticaret Türk A.Ş. (MENGERLER) hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

- MENGERLER'in, MERCEDES'in Talimatı İle Özel Servislerin Garanti Kapsamındaki Araçlara Hizmet Sunumunu Engellediği İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (6) Başvuruda, periyodik bakımı özel serviste yapılmış olan bir aracın garanti kapsamındaki bir arıza nedeni ile MENGERLER'e gitmesi halinde, MENGERLER'in aracın bakımının özel serviste yapılmış olması nedeniyle aracın garanti kapsamı dışında kaldığını belirttiği ve bu suretle özel servislerin garanti kapsamındaki araçlara hizmet sunmasını engellediği ifade edilmiştir. Başvuru kapsamında, söz konusu iddiayı somutlaştırmak üzere iki örneğe yer verilmiştir.
- (7) Dosya mevcudu bilgilere göre, MERCEDES yetkili servislerinde MERCEDES tarafından belirlenmiş olan garanti kuralları çerçevesinde, garanti kapsamındaki işlemlerin, ilgili araç son müşteriye teslim edildiği anda araçta mevcut bulunan ve üretimden gelen malzeme, işçilik ve üretim kaynaklı arızaların giderilmesi amacıyla her türlü onarımı ve bu onarımlar için gerekli her türlü yedek parça, aksam ve işçiliği kapsadığı, ancak araçların işletilmesi neticesinde yapılması gereken periyodik bakımların garanti yükümlülüğünden ve sürecinden bağımsız bulunduğu, bir başka deyişle garanti kapsamındaki işlemler arasına girmediği anlaşılmıştır.
- (8) Bu çerçevede, garanti kapsamındaki bir aracın periyodik bakımlarının özel servislerde yaptırılmasının önünde bir engel bulunmadığı, bununla birlikte Mercedes markalı araçların garantisinin, uygun yedek parça kullanılmasına ve aracın periyodik bakımlarının ilgili parçanın özelliklerine uygun şekilde gerçekleştirilmesine bağlı kılındığı, uygun parçanın kullanılmaması ve/veya periyodik bakımların ilgili parçanın özelliğine göre yapılmamış olması durumunda, ilgili parça ile bağlantılı arızalar ve bu arızalarla bağlantılı gelişen diğer arızaların garanti ile ilgili genel hükümlere ve mahkeme kararlarına uygun olarak garanti kapsamı dışında kaldığı, kullanılan parça ile ilgisi olmadığı tespit edilen arızalar bakımından ise, uygun parça kullanılmamış olmasının arızayı garanti kapsamından çıkarmadığı anlaşılmıştır.
- (9) Dosya kapsamında, başvuru sahibi tarafından iddiayı somutlaştırmak amacıyla verilen örneklerden ilkinin; (.....) MENGERLER'in verdiği Kalite Raporu'nda geçen "*Yapılan kontrollerde aracın enjektör kısmında problemler olduğu tespit edilmiştir. Aracın periyodik bakımının Mercedes-Benz ulusal tamircisinde görüldüğü için işlemler garantiden yapılmamıştır.*" ifadesi olduğu, söz konusu örnek olaya ilişkin olarak ise MENGERLER'in, "*...Araç 127.878 km de gelmiştir. Aracın enjektörlerinde düzensiz çalışma olduğu görülmüştür. Enjektör arızasının yakıt sisteminin bir parçası olması ve yakıt filtresinin eksik olan son iki bakımda yapılıp yapılmadığı takip edilemediğinden yapılacak işlemin ücreti olabileceği bilgisi müşterimize bildirilmiştir. Müşteri isteği ile işlem yapılmadan araç teslim edilmiştir. Müşteri kendi isteği ile işlem yaptırmaktan vazgeçtiği için, arızanın nedeninin belirlenmesi ve garanti kapsamında işlem yapılıp yapılamayacağına dair bir tespit yapılması mümkün olmamıştır. Ayrıca, servis tarihçesinde daha önce 100.000 ve 120.000 km de periyodik bakımların yapılmadığı görülmüştür. Müşteri periyodik bakımını kendisinin yaptırdığını ibraz edememiştir.*" açıklamasında bulunduğu tespit edilmiştir. Ancak, MENGERLER'in açıklaması çerçevesinde, müşterinin kendi isteği ile işlemi yaptırmaktan vazgeçmesi nedeniyle, işlemin garanti kapsamında yapılıp yapılamayacağına ilişkin bir tespit yapılmamış olduğu anlaşılmış olup, başvuru sahibinin iddia ettiği üzere aracın bakımının özel serviste yapılmış olduğu gerekçesiyle aracın MENGERLER tarafından garanti kapsamı dışında bırakıldığına dair bir tespit bulunmak mümkün olmamıştır.
- (10) Dosya kapsamında, başvuru sahibi tarafından iddiayı somutlaştırmak amacıyla verilen ikinci örneğin, (.....) MENGERLER'in verdiği Kalite Raporu'nda yer alan "*Yapılan kontrollerde araçta yağ seviyesi fazla olduğu tespit edildi. Müşteri yağı özel serviste*

değiştirdiği için motor yağı değiştirilmemiştir. Ücretli değişti.” ifadesi olduğu, söz konusu örnek olaya ilişkin olarak MENERLER’in, “...Araç 98.464 km de gelmiştir. 100.000 km periyodik bakım süresi geldiği için müşteri onayı ile periyodik bakımı yapılmıştır. (Tüm periyodik bakımlar ücrete tabidir.) Bakım esnasında araçta bir elektrik soketinde arıza tespit edilmiştir. Bu soket garanti kapsamında değiştirilmiş olup müşteriden bir bedel talep edilmemiştir. İlgili soket ve işçilik bedeli Mercedes Benz Türk A.Ş.’ye 12.06.2013 tarihinde 291339 numara ile fatura edilmiştir. Ayrıca, servis tarihçesinde 98.464 km ye kadar sadece bir defa servise geldiği görülmüştür.” açıklamasında bulunduğu tespit edilmiştir. MENERLER’in açıklaması çerçevesinde, garanti kapsamındaki araçlarda periyodik bakım kapsamında yapılan yağ değişiminin ücretli olduğu, bu nedenle yağ değişimi karşılığında ücret talep edilmesi uygulamasının, MENERLER’in bahse konu aracın bakımı sırasındaki bir arıza için garanti kapsamında işlem gerçekleştirdiğinin tespiti de dikkate alındığında, aracın garanti kapsamından çıkarıldığını göstermeyeceği anlaşılmıştır.

- (11) MERCEDES tarafından uygulanan garanti kuralları incelendiğinde ise, ancak periyodik bakımlarda uygun yedek parçanın kullanılmamış olması ve/veya periyodik bakımların ilgili parçanın özelliğine göre yapılmamış olması durumlarında ilgili parça ile bağlantılı arızaların ve bu arızalarla bağlantılı gelişen diğer arızaların garanti kapsamı dışında kalacağı belirtilmiş tespit edilmiş olup, bu açıklamalar çerçevesinde, başvuru sahibinin sunduğu örneklerin iddiasını doğrulamakta yetersiz kaldığı görülmüştür.
- (12) Bu noktada başvuruda dile getirilen sorunun esasen, ortaya çıkan arızaların kaynağının ve bu arızaların garanti kapsamı dışında kalıp kalmadığının tespit edilmesiyle ilgili olduğu anlaşılmıştır. Garanti uygulamalarının ise, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili ikincil mevzuatı kapsamında düzenlenmiş olması nedeniyle, 2005/4 sayılı Tebliğ’in Açıklanmasına Dair Kılavuz’un 78 numaralı sorusuna cevaben de ifade edildiği üzere, ortaya çıkan bir arızanın özel serviste yapılan bir bakım-onarım işlemi nedeniyle olup olmadığının ve böyle bir işlem neticesinde garantinin sona erip ermeyeceği hususunun belirtilen genel hükümler çerçevesinde yetkili mahkemeler tarafından değerlendirilebileceği, dolayısıyla burada incelenen iddialarla ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

- MERCEDES’in, Yetkili Servislerinin Özel Servislere Yedek Parça Satışını Yasakladığı İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (13) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasında; “Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır...” hükmüne yer verilmiştir. Bununla birlikte, Kanun’un 5. maddesinde, aynı maddede belirtilen şartların tamamının varlığı halinde anlaşma, uyumlu eylem ve kararların Kanun’un 4. maddesinin uygulanmasından muaf tutulabileceği belirtilmiş olup, ayrıca Kurul’un belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede motorlu taşıtlar sektöründeki dikey anlaşmaların Kanun’un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemek amacıyla 2005/4 sayılı Tebliğ çıkarılmıştır.
- (14) 2005/4 sayılı Tebliğ’in “Anlaşmaları Grup Muafiyeti Kapsamı Dışına Çıkaran Sınırlamalar” başlıklı 5/(h) maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde, yetkili servislerin özel servislere yedek parça satışının yasaklanması nedeniyle bir yetkili servis anlaşmasının 2005/4 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti dışında kalabileceği dikkate alınarak, söz konusu iddiaların gerçeği yansıtıp yansıtmadığı hakkındaki tespitlerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

14-11/204-88

- (15) MERCEDES'in yetkili servisleriyle imzaladığı 'Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 2.2.1. numaralı maddesinde, "*Yetkili servis, Mercedes-Benz menşeli parçaları sadece ikametgahları veya faaliyet yerleri sözleşme bölgesi dahilinde olan nihai müşterilere ve başka Yetkili Servislere ve faaliyet yerleri sözleşme bölgesi dahilinde olan ve bu parçaları Mercedes-Benz araçlarının onarımı ve bakımı için kullanan özel servislere satacaktır.*" hükmüne yer verildiği ve bu kapsamda MERCEDES'in yetkili servislerinin özel servislere yedek parça satışının sözleşme yoluyla engellenmediği tespit edilmiştir.
- (16) Dosya mevcudu bilgilerden, MERCEDES'in özel servislere yedek parça satışının engellenmesi uygulamasının bulunmadığı, aksine yetkili servislere yönelik olarak uygulanmakta olan prim sistemi çerçevesinde özel servislere yedek parça satışının özendirildiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda MERCEDES'in, yetkili servislerinin yetkisiz servislere ve filo müşterilerine yaptıkları *Over the Counter* (OtC) olarak tabir edilen orijinal yedek parça satışları için ilave prim sistemini uyguladığı tespit edilmiş olup, bu prim sisteminin amacının, yetkili servisleri OtC satışlarını artırmaya teşvik etmek olduğu anlaşılmıştır. Bu kapsamda, MERCEDES yetkili servislerinin son üç yılda OtC satışlarının herhangi bir kesintiye uğramadan devam ettiği ayrıca, MENGERLER'in MERSAN'a ve diğer özel servislere yedek parça satışı yapmadığı yönündeki iddianın satış ve ciro bilgilerine göre gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.
- (17) Bu hususlar çerçevesinde, dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.